

DN

příloha
divadelních
novin

První čtená zkouška FOTO DAVID KONEČNÝ

HaDivadlo slaví 50 let

*1974, Prostějov

Diváci přicházející na premiéru inscenace Moravský kras FOTO DAVID KONEČNÝ

KOLEKTIV HADIVADLA

Naše tvorba je v něčem vyhraněná, ale jsme tady pro všechny.

HaDivadlo bylo již ve svých počátcích divadlem hledajícím. Svou tvorbou vždy ohledávalo okolní svět a pokládalo přitom složité otázky. Vzniklo v roce 1974 v Prostějově jako Hanácké divadlo a o dekádu později se přesunulo do Brna. Zde dlouho hledalo svůj domov. Po éře Kabinetu múz jej našlo ve funkcionalistické Alfa pasáži, kde od roku 2004 sídlí dodnes. Pro HaDivadlo byl vždy charakteristický autorský přístup, osobitý pohled na svět, ale také intimní poetika. Divadlo chápeme jako místo vzájemného setkávání, inspirace, reflexe, diskuse a dialogu. Cítíme vděčnost za všechny minulé i současné diváky a nadále se staráme o tvorbu komunity. I proto v posledních letech klademe stále větší důraz na doprovodné programy a oblast vzdělávání, s nastupujícím významným milníkem pak i na péči o divadelní paměť. Ohledávání vlastní minulosti je pro nás podstatné, zároveň se však díváme do budoucna, k obzorům HaDivadla i divadelní tvorby a kontextům jejího vzniku vůbec. Nadále se snažíme hledat zodpovědný vztah k tomuto světu a společnosti, ale také sami k sobě.

Děkuji, že jsem u toho tak trochu mohla být

JANA MARŠÁLKOVÁ
o počátcích HaDivadla

Rozhovor intendantky současného HaDivadla Anny Stránské s Janou Maršálkovou – pamětnicí počátků Hanáckého divadla, tedy HaDivadla, ženou jednoho z nejdéle působících členů, herce Miloše Maršálka, a ještě donedávna také ředitelkou Městského divadla v Prostějově.

O „otcích zakladatelích“ toho víme poměrně dost, ale kdo byli další v zákulisí, bez kterých by naše divadlo nikdy vzniknout nemohlo?

Určitě by se ve svých počátcích divadlo neobešlo bez spousty nadšených amatérských herců, kteří později třeba svou profesi právě s divadlem spojili. Nesmíme zapomenout ani na tajemníky divadla, kteří organizovali a úředničili, ale také hráli divadlo. Třeba Eva Zelená nebo Miloš Forst... A nesmíme zapomenout ani na tichou a věrnou podporu určité komunity lidí, a to nejen v Prostějově.

Ráda bych jednou uspořádala vzpomínkovou debatu všech žen výrazných mužských členů z počátků HaDivadla. Protože myslím, že bez nich, tedy i vás, by to ti chlapi kolikrát prostě nedali – a hlas těchto žen

často bývá opomíjen. U takovýchto „srdcových projektů“ jsou podle mě nejbližší a partneři naprosto zásadní. Jak to vidíte vy?

S Milošem jsme se brali v roce 1981. Narodil se nám syn, já měla před sebou ještě dva roky vysoké školy, Miloš hrál divadlo a k tomu jsme rekonstruovali náš byt. Hektická doba pro nás oba. Velká rodinná změna nastala, když Hanácké divadlo odešlo do Brna. Uvažovali jsme i o odstěhování celé rodiny do Brna, ale nakonec jsme zůstali v Prostějově a Miloš musel dojíždět. Velkou roli v tom sehrálo i naše rodinné zázemí tady v Prostějově, moji rodiče, kteří byli připraveni nám pomáhat, potom už s oběma dětmi. HaDivadlo bylo často na zájezdech, třeba v roce 1986 odjela mužská část souboru na půl roku do Kanady. Vzpomínám, jak děti vzácněho tátu při všech těch jeho návratech domů vítaly, jak se na něj těšily. A já byla tou všední, stále přítomnou a samozřejmou mámou, poskytující každodenní servis.

Asi nejtěžším obdobím byla devadesátá léta, svět se otevřel. Nejvíce bolavé byly víkendy, snažila jsem se dělat mámu i tátu. Ale ani Miloš to neměl jednoduché – neustálé cestování, cizí hotely, převrácená pracovní doba, ponocování, za málo peněz. Určitě se na nás domů těšil a my všichni na něj. Jen jsem musela občas zajet do Brna nebo do Prahy podívat se na představení naživo a znovu se utvrzovat, že to všechno

Jana a Miloš Maršálkovi na zkušební Hanáckého divadla v roce 1978 FOTO BOB PACHOLÍK

dává smysl. Paradoxně nás právě to rodinné nepohodlí udrželo pohromadě. A jestli domácí pevné a láskyplné zázemí přispělo k tomu, že se Miloš mohl podílet na všech těch úžasných projektech HaDivadla, jsem za to ráda. A mohu si zase jen zopakovat: Mělo to smysl.

Jaká byla v prvních letech HaDivadla skladba obecnostva?

Já osobně jsem vnímala publikum jako spíše mladší. No, muselo být mladší, když mnohé z těch prvních diváků Hanáckého divadla dodnes potkávám v prostějovském kulturním kontextu. Spousta z nich dodnes chodí na předplatné 5P Městského divadla, které je zacíleno na diváka, který se nebojí netradičních divadelních zážitků. Určitě to semínko tehdejšího Hanáckého divadla u mnohých vyklíčilo.

Jaká témata byla pro tehdejší tvorbu z vašeho pohledu důležitá?

Pro mě jako diváka bylo důležité, že jsem odcházela zasažena. Se spoustou vjemů a pocitů, které jsem předtím neměla příležitost zažít a které se někdy ukládaly a zůstaly mi nadohled.

Celý rozhovor na blogu HaDivadla

Paradoxy progresivní dramaturgie

JAKUB LIŠKA

REFLEXE PROMĚNY HADIVADLA OD JHO ČTYŘICÁTÉ SEZONY

Pro kontext tohoto textu je důležité zakotvit pozici, z níž se na působení současného vedení HaDivadla dívám. Pracovní jsem totiž k HaDivadlu měl v posledních letech blízko. V roce 2015 jsem asistoval u vzniku inscenace Stavitel Solness, v roce 2016 jsem dramaturgoval inscenaci Dokonalost a od roku 2019 s HaDivadlem externě spolupracuji jako lektor. V posledních pěti letech jsem se také z pozice redaktora CEDITu účastnil kolegií CED (setkání vedení CEDu se zástupci a zástupkyněmi Divadla Husa na provázku, HaDivadla a Terénu) a také jsem se podílel na přípravách různých akcí CEDu spolu s jeho scénami.

Ve svém přemýšlení o proměně HaDivadla v posledních letech přitom vycházím nejen ze zmíněných pracovních zkušeností, ale také ze svého sociologicky zaměřeného výzkumu brněnského divadla. V něm se na divadlo dívám skrze optiku teorií autorů jako Boltanski, Bourdieu, Latour či Reckwitz a HaDivadlo tak vnímám primárně jako společenského aktéra. Smysluplnější než vývoj estetiky a tzv. uměleckého směřování repertoáru divadla mi proto přijde zabývat se fungováním HaDivadla jako divadelní instituce, která se svými aktivitami snaží proměňovat sebe i své okolí.

Na HaDivadle je pozoruhodný vztah mezi diskurzem, který kolem sebe produkuje, a jeho každodenní provozní praxí. Tento vztah má podle mne paradoxní povahu. Tu lze například z marxistického hlediska charakterizovat jako snahu o spojení revolučních idejí s uspokojením současných materiálních potřeb divadelního provozu. Jedná se o dialektické spojení, které na jedné straně horuje za radikální proměnu divadla i společnosti, na straně druhé se snaží vůbec přežít v překorných podmínkách divadelního provozu. HaDivadlo je tak v posledních letech institucí promýšlející radikální ideje o uspořádání společnosti a roli divadla v ní, avšak zároveň s tím potvrzuje a posiluje svou vlastní pozici ve stávajícím divadelním systému.

Dialektické napětí mezi idejemi a materialitou lze pak v HaDivadle sledovat na různých úrovních. V tomto textu se budu věnovat úrovni

dramaturgické, organizační a provozní, které vnímám jako silně provázané. Nechám přitom stranou analýzu uměleckých tvarů a zároveň se do velké míry vyhnou i nesčetným, často přesahovým tvůrčím spolupracím HaDivadla, jako byly projekty se Studiem Hrdinů, FaVU či Terénem. Podobně i společenský aktivismus HaDivadla poněkud opomímám a stejně tak personální otázkám tohoto období věnuji jen omezený prostor.

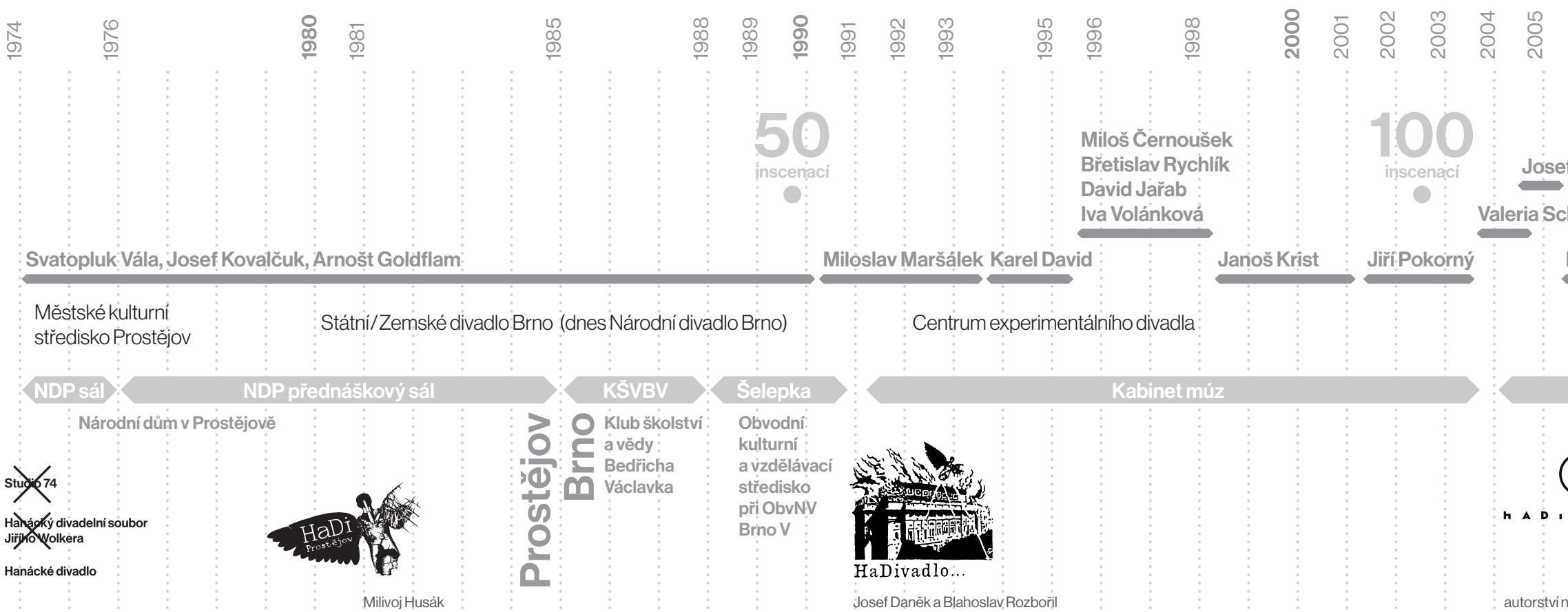
Dramaturgické, organizační a provozní paradoxy vybírám proto, že HaDivadlo je do velké míry sdílné s dalšími divadly v českém kontextu. Je přitom pozoruhodné, jak se s nimi snažilo vyrovnávat a kam přitom dospělo.

HADIVADLO TVOŘÍ LIDÉ

V utváření divadla vždy hrají klíčovou roli konkrétní lidé a jejich vztahy. Proměnu HaDivadla v posledních letech nevnímám jako zásluhu výhradně jednoho člověka (uměleckého šéfa), ale spíše jako postupné narůstání spolupráce lidí jak v HaDivadle, tak kolem něj, kteří se na této proměně více či méně podíleli.

Od svého nástupu do pozice uměleckého šéfa v roce 2015 kolem sebe Ivan Buraj postupně utvářel nový kolektiv spolupracovníků a spolupracovnic. Především to jsou produkční spolupracovnice – ekonomka Nikola Mlčouchová a intendantka Anna Stránská. Buraj a Stránská v tomto období aktivně iniciují nejrůznější spolupráce s divadelními i mimodivadelními subjekty a jednotlivci výtvarných, literárních, akademických a dalších sfér. Jimi vedená mezioborová tvůrčí i produkční spolupráce představuje jeden ze základních inspiračních motorů tohoto období.

Problematičtější a méně transparentně v HaDivadle funguje obsazování dramaturgické pozice. Na ní působili Dagmar Radová (2015–2017) a Matěj Nytra (2016–2023), v současné době ji zastávají Anna Prstková (od 2021) a Milo Juráni (od 2023). Nejpozději od roku 2023 se pak naplní této pozice částečně rozpouští do institutu tzv. dramaturgické rady, která má ve vztahu k vedení HaDivadla konzultační funkci. Ta vznikala již před rokem 2023 neformálně a neveřejně. V roce 2023 pak byla vedením HaDivadla zarámována do konceptu tzv. otevřené dramaturgie. V něm vedle dramaturgické rady jmenované na jednu sezónu dostala konzultační roli i široká veřejnost v rámci jednorázové otevřené dramaturgické porady. Plánovaná padesátá sezóna je opět vytvářena ve spolupráci s dramaturgickou radou. Toto explicitní

rozpuštění dramaturgické pozice mezi různé aktéry chápu spíše jako důsledek personální krize a neschopnosti najít této pozici vhodné místo v rámci divadelní organizace než jako jasně zacílený dramaturgický experiment.

PARADOXY DRAMATURGIE, ORGANIZACE A PROVOZU HADIVADLA

Kontrast mezi deklarovaným ideovým zaměřením HaDivadla a jeho žitou realitou lze na dramaturgické úrovni ukázat na příkladu sezon Společnost individualismu – Být (s) někým? (2015/2016) či My a oni (2016/2017). Ty tematizovaly identitární vymezení se a vytváření polarizace a bariéry v rámci společnosti. Tedy přesně to, čeho se v té době samo HaDivadlo dopouštělo. Tehdy si totiž začínalo vytvářet nový okruh publika a na část divadelní obce i svého publika dosavadního začalo působit uzavřeným, exkluzivním dojmem. Tyto sezony charakterizoval intelektualismus a konceptualismus.

Paradoxní spojení revolučních myšlenek a materiální reality divadla se projevilo také v organizační rovině sezony Nerůst (2021/2022). Namísto premiér nových inscenací měla sezona přinést hlubší zaměření na stávající repertoár skrze tvůrčí intervence. Na úrovni dramaturgie repertoárového divadla šlo v českém kontextu o novátorský experiment. Tato sezona však výrazně zatížila technické a administrativní složky divadla. Ty musely vedle udržení repertoárového provozu pružně reagovat na projektové fungování jednotlivých intervencí. Nehledě na to, že se v první polovině sezony stejně dokončovaly a premiérovaly tři inscenace, jejichž zkoušení bylo odsouváno kvůli pandemií. (Sezonu podrobně reflektujeme s Viktorií Citrákovou v článku Růst nerůst v HaDivadle v CEDiTu 10.)

Provozní paradox se pak týká sebe-definice HaDivadla jako *scény progresivní dramaturgie*. Tato progresivní scéna totiž nemůže či přinejmenším podstatnou dobu nemohla fungovat bez „kasačky“, jež se s konceptem progresivní dramaturgie míjejí. Tituly jako Doma u Hitlerů (2007), Indián v ohrožení (2008), Maryša (2014) a Vyhánání Gerty Schnirch (2014) tvoří podstatnou část návštěvnosti HaDivadla. Současnému vedení pomohly překlenout počáteční divácký nezájem o nově produkovaný repertoár. A to, že i po téměř deseti letech jsou tyto inscenace stále součástí repertoáru, svědčí jak o jejich divácké oblíbě, tak o jejich důležitosti pro provoz současného HaDivadla.

AKTIVNÍ PROMĚNA VLASTNÍ ČINNOSTI

Na současném vedení HaDivadla je sympatické, že si výše zmíněné paradoxy zjevně uvědomuje a snaží se s nimi vyrovnat. A způsob, jakým to dělá, je podle mého jedna z klíčových věcí, které HaDivadlo odlišují od ostatních současných českých divadel. Většina z nich se totiž s podobnými paradoxy rovněž potýká, avšak HaDivadlo je jedním z mála a v českém kontextu často patřilo k prvním, která se snaží vyhnout kompromisním řešením a aktivně hledat řešení tvořivá. A navíc o nich často i veřejně referovalo a sdílelo tak svou zkušenost se širší kulturní obcí.

Na dramaturgické úrovni se HaDivadlo v rámci svého programu intenzivně snaží o aktivní dialog s diváctvem i zapojování různých skupin publika. To je patrné třeba na tom, jak se proměňuje jazyk manifestů k novým sezonám – postupně se zjednodušuje a zpřístupňuje. Z intelektuálního elitářství se snaží přecházet ke všeobecně srozumitel-

Kolektiv HaDivadla na konci Sezony 48: Blízkost FOTO TEREZIE FOJTOVÁ

Ivan Buraj FOTO TEREZIE FOJTOVÁ

nému apelu. Hlavně jsou však v tomto dialogu důležité konkrétní programové iniciativy. HaDivadlo bylo jedno z prvních divadel, která do českého prostředí přinesla nejprve pravidelné dramaturgické a později i lektorské úvody ke svým představením, pravidelné besedy po představeních, události speciálně vytvářené pro seniory a pro školy i originální divácká ladění se na divadelní zážitky. Tento mimoinscenační program se v HaDivadle vedle inscenační tvorby etabloval jako její plnohodnotný a především honorovaný doplněk.

Vedle toho je v HaDivadle patrná snaha zútlumit a zlidštit samotný prostor divadla, které sídlí v podzemí pasáže Alfa. Zatímco kolem roku 2016

foyer působilo stroze, až vykostěně, dnes je zabydlené množstvím předmětů a aktivit, které publikum vybízí k nejrůznějším interakcím – mapa „odkud jste k nám přijeli“, knihovnička, deskové hry, posezení s letáčky a polštářky před pokladnou a různé tematicky se obměňující instalace rozžívají foyer a občas i samotnou Alfa pasáž. Intenzivní snaha oslovovat publikum i „být vidět“ se projevila i na online prezentaci divadla na webu a na sociálních sítích, které jsou v současné době nesmírně materiálově bohaté a neustále se proměňují a rozšiřují.

Patrná je i snaha o vlastní reflexi organizace divadla, což dokládá i text shrnující zkušenosti z nerůstové sezony Předtucha radosti na blogu HaDivadla, pod nímž je podepsáno vedení.

Z textu vyplývá, že sezona Blízkost a orientace na péči o vztahy a dobrou pracovní situaci vychází z poučení se extrémně vyčerpávajícím provozním experimentem. Snaha vedení HaDivadla fungovat „jinak“ však podle mého naráží na strukturální limity divadelní organizace v modelu repertoárového divadla se stálým souborem. Narativ současného vedení říká, že jejich dosavadní působení se neslo ve znamení boje s tíživou materiální situací scény, především s podfinancovaností a špatnými personálními podmínkami. Tento svůj boj za lepší postavení HaDivadla v rámci CEDu přitom současné vedení zjevně chápalo jako součást širšího boje v rámci české kultury za lepší postavení kulturních pracovníků obecně. Vedle snah o navýšení rozpočtu CEDu se tak podílelo i na dalších kulturních iniciativách, především na tzv. Nerůstovém dopisu ministru kultury. Jejich požadavky a snahy, jakkoli mohly znít v kontextu českého divadla radikálně, však v konečném důsledku potvrzují stávající divadelní systém a zpochybňují pouze špatné přerozdělení finančních prostředků.

Zatímco na úrovni dramaturgické se podle mého HaDivadlu daří nalézat cesty, jak překonávat paradox mezi tím, že chce být divácky otevřený, a tím, jak náročný program nabízí, na úrovni organizační se mu z paradoxní situace vykráčovat nedaří. Operuje sice s pojmy nerůstu a kolektivity, přitom však apeluje na zlepšení podmínek fungování kulturních pracovníků ve stávajícím systému. Ten je však založen na podpoře produkce a růstu a na hierarchickém rozdělení kulturní práce. V tomto případě tak HaDivadlo zůstává avantgardním divadlem, v němž elita (vedení divadla) určuje směřování celého kolektivu. Ostatně i podtitul HaDivadla „scéna progresivní dramaturgie“, který v tomto období začalo využívat, ke spění k lepší budoucnosti jasně odkazuje.

Zaštiťování se nerůstovými a kolektivistickými idejemi je pak podle mého výrazem snahy vedení vypořádat se s nastávajícím klimatickým rozvratem. Zatímco kritiky HaDivadla je tento příklon k radikálním myšlenkám chápán jako účelový či oportunistický, osobně v něm vidím spíše to, že ideje nerůstu a kolektivity odpovídají na akutní potřebu proměnit fungování divadel v kontextu přicházející klimatické katastrofy. V brzké době totiž budeme více než esteticky propracované divadelní tvary potřebovat jeden druhého a společně se podporovat v tom, abychom zhoršující se životní podmínky společně překonali. Nerůstový, socio-optimistický kolektivismus je zřejmě divadlu obecně bližší než růstový technooptimismus.

Že HaDivadlo přes všechny své tendence k radikálním myšlenkám zůstává veřejným a systémově konformním divadlem, lze ukázat jednak na dovedném využití mechanismů sociálních

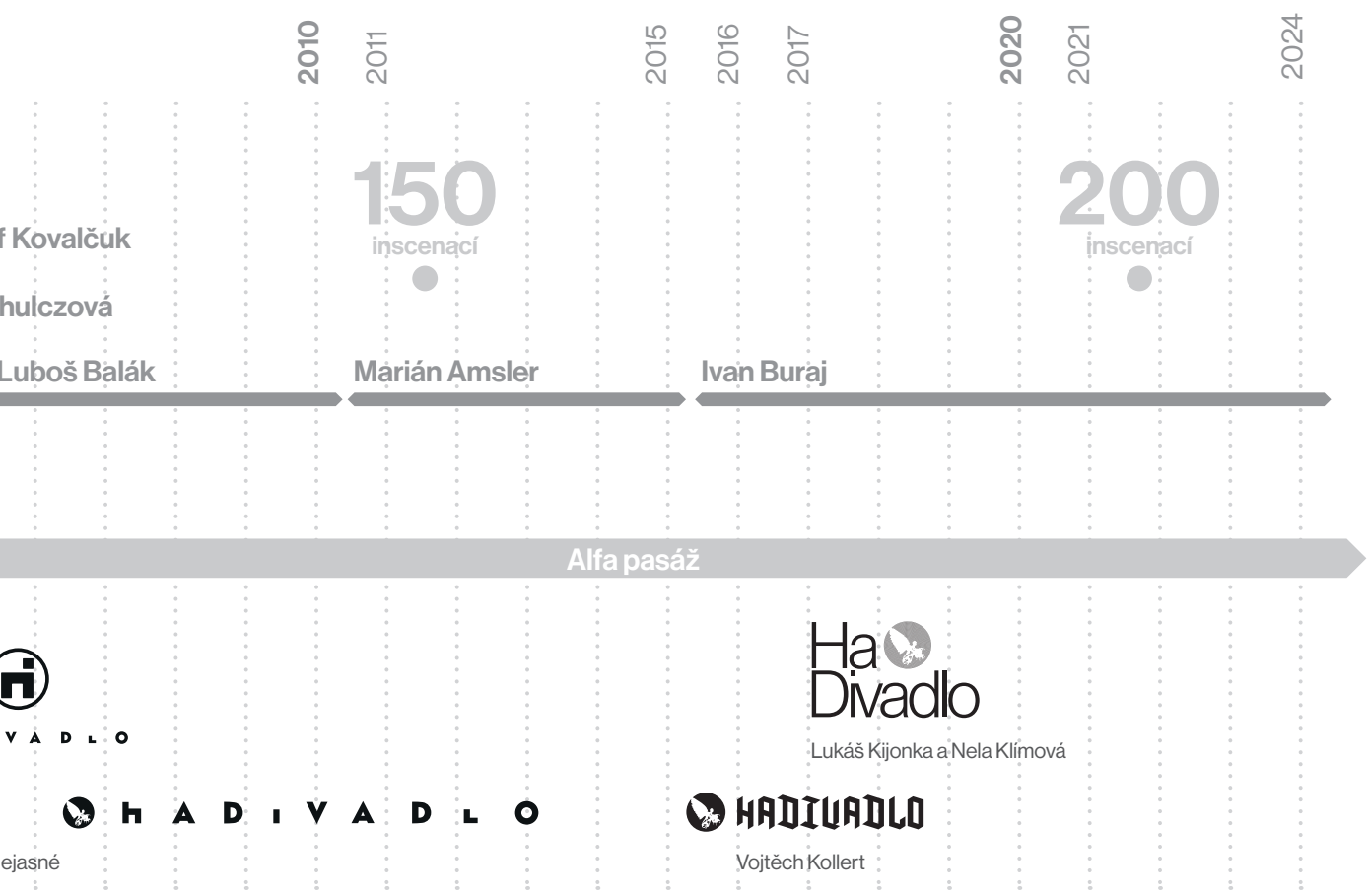
sítí (aktivní zapojení se do růstové ekonomiky pozornosti) a jednak na zcela pragmatickém zacházení s výše zmíněným produkčním paradoxem. Zatímco radikálním řešením by bylo dané inscenace dernierovat, progresivistické řešení současného HaDivadla vedlo k postupnému oslabení jejich pozice díky vlastní nové tvorbě. To se podařilo u inscenací, jako byl Woyzeck (2019), Maloměšťáci (2019), Naši (2020) či Humanismus 2022 (2022). A tak zatímco v roce 2016 generovaly čtyři výše zmíněné kasačky 50 procent divácké návštěvnosti, v roce 2019 to bylo 35 procent a v roce 2023 již jen 31 procent (vždy bez započítání návštěvnosti hostujících představení).

UMĚNÍ SEBEREFLEXE

Právě snaha vyrovnávat se s paradoxy svého vlastního fungování je podle mého to, co lze chápat jako hlavní energii jednotlivých proměn v HaDivadle v posledních letech na úrovni dramaturgické, organizační a provozní. Na příkladu této avantgardně vystupující scény se pak podle mého ukazuje, jak je proměna vlastního fungování obtížná, ačkoli je provázena důkladnou reflexí. V této eseji navíc zcela pomíjím rovinu osobních vztahů, tedy kolísání míry kolektivní energie, proměnu rozšíření víry ve smysluplnost celého projektu napříč divadlem i aktivní zasazování se o změnu. Přičemž i důkladná práce s nimi hrála roli proměny HaDivadla podstatnou roli.

To, že zde podtrhuji některé paradoxy, s nimiž se HaDivadlo ve svém fungování v posledních letech vyrovnávalo, neznamená, že bych si myslel, že by mohlo fungovat mimo ně, nebo že bych dokonce prosazoval, aby z nich vykračovalo. Jako inspirativní naopak chápu onu upřímnou snahu vedení divadla vypořádat se s nejednoznačností a problematičností vlastní pozice. Všude tam, kde u HaDivadla docházelo k sebereflexivnímu momentu a k přehodnocení dosavadního fungování, se podle mého projevoval onen pozitivní étos progresivní avantgardy, která chce poctivě přispívat ke zlepšení současného světa. Ať již to byla reflexe nerůstové sezony, snaha zpřístupňovat jazyk svých ideových výstupů, či jen pořízením květin a hygienických potřeb zdarma na toalety.

V progresivně nastaveném HaDivadle posledních let zkrátka nešlo o to, překonat paradoxy vlastního provozu a fungovat „čistě“ podle nějakých radikálně levicových idejí, ale spíše bylo cílem tyto ideje vnášet do stávajícího divadelního systému a experimentovat s nimi. Progresivní dramaturgie v tomto pojetí znamenala uvědomování si a zvědomování problematičností podmínek vlastního fungování a aktivní snahu je proměnit.

Co čeká HaDivadlo v Sezóně 50: Obzory

Výroční sezona HaDivadla se ponese ve znamení oslav a vzpomínání, loučení, návratů, ale také nových začátků. V listopadu se uskuteční premiéra poslední inscenace, za níž bude režijně stát Ivan Buraj v roli uměleckého šéfa. Pro druhý titul padesáté sezony s premiérou na začátku března 2025 se do HaDivadla coby autor a režisér vrátí Břetislav Rychlík, který již v těchto dnech připravuje adaptaci románu Ludvíka Vaculíka Sekyra (1966). Poslední, třetí inscenační projekt bude prostorem pro nastupující umělecké vedení, symbolickým počátkem přerodu HaDivadla do jeho budoucí podoby. Volbu nového uměleckého vedení v případě našeho svébytného studiového divadla, které je založené na silném kolektivu osobností, nutně chápeme jako dlouhodobý proces. Divadlo je ze své podstaty neustále se transformující organismus, ovlivňovaný veškerými příchody, odchody i opětovnými návraty těch, kdo se na jeho chodu podílejí. Samotná volba pak bude zásadně ovlivněna i jedním významným příchodem, který se uskuteční na přelomu května a června – na místo ředitele Centra

experimentálního divadla po pětiletém působení Miroslava Ošchatky nastoupí Jan Búrik, který bude mít v procesu výběru neopomenutelný hlas.

HaDivadlo si pro Sezónu 50: Obzory nadále klade za cíl zůstat avantgardní studiovou scénou nepodléhající mainstreamovým tlakům. Věříme, že tento étos přetrvá i v sezonách následujících, a těšíme se, co vše HaDivadlo v dalších letech čeká!

Volání po otevřenosti ke světu tehdy i dnes

Divadlo jako místo setkávání – s tématy, s druhými, se sebou samým. V současném HaDivadle, tak jako cítíme, že tomu bylo v jeho začátcích, k této podstatě směřujeme veškerou činnost. Klademe důraz na celkovou *user experience*, mimoinscenační aktivity a vzdělávání. Program zvaný obvykle jako doprovodný máme za integrální součást naší činnosti. HaDivadlo se aktivně otevírá co nejširšímu spektru diváků a hledá formy divadelního spolubytí i mimo rámec samotných inscenací. Mohlo by znít jako povinná fráze, že v usilování současného HaDivadla hraje podstatnou roli závazek

vůči neobyčejné minulosti tohoto živého kulturního dědictví. Součástí dnešního generačně nebyvale smíšeného hereckého souboru jsou však i osobnosti, které začínaly s „Hanáky“ v Prostějově. Tíha závazku se tak mění na radost a vědomí (nebo aspoň tušení) smyslu. A dost možná, že sám divadelní život v uzavřenosti podzemí Alfa pasáže volá po větší otevřenosti ke světu – k jejímu často pracnému a někdy i bolestivému hledání. HaDivadlo neslevuje z vysokých ambicí při hledání silných témat rezonujících se současností, která přenáší na jeviště. A nebojí se přitom klást značné nároky i na své diváky.

HaDivadlo Průzkum diváckých zážitků	www.hadivadlo.cz/ pruzkum-divackych-zazitku
Vnímání	15. ledna 2022, 11. repríza
Žena, 44 let, manažerka	<i>Do divadla chodím málo, většinou jednou ročně. V HaDivadle jsem teď poprvé.</i>

REFLEXE BEZPROSTŘEDNĚ V DEN PŘEDSTAVENÍ:

Jak jste se cítila před dnešním představením?
Nejsem ani unavená ani nějak extra naspedovaná, takže nějaké normální rozpoložení. Celý den jsem něco dělala, pracovala, takže si sem jdu primárně odpočinout a určitě se těším. Teď před představením jsem si přečetla program, ale po přečtení vůbec nevím, co mám očekávat, takže nemám absolutně žádné očekávání.

Co cítíte bezprostředně po dohrání?
Jsem pořád v dobré náladě a celkem odpočatá. Představení se mi líbilo. Identifikovala jsem se asi teď aktuálně s tou touhou po samotě, kterou ten hlavní představitel měl. Některý hlásky mi přišly vtipný, i když to asi zrovna vtipný být nemělo, protože je často říká můj manžel.

NA DRUHÝ DEN:

Co se ve Vašem zážitku přes noc proměnilo?
K představení jsem se ve svých myšlenkách během neděle docela často vracela. Vlastně jsem si uvědomila, že se mnou rezonovalo mnohem víc, než jsem si myslela hned po představení. Během posledního roku bylo a je pro mě téma samoty, času na sebe a své myšlenky celkem důležité a aktuální. Zajímavé, bylo také přemýšlet o reakci okolí na to, když se někdo chová „nestandardně“.

TŘI MĚSÍCE PO PŘEDSTAVENÍ:

Vzpomněla jste si v průběhu posledních měsíců na viděnou inscenaci? Přimělo Vás to k dalším návštěvám divadla?
Na představení jsem si několikrát vzpomněla ve chvíli, kdy mi přítomná situace či osoby představení připomněly podobnosti. Od té doby jsem byla v divadle jednou. Představení vybírala dcera. Na další představení už se chystám během pár týdnů.

Jakou celkovou roli pro Vás reflektovaný zážitek má v životě?
Z mého pohledu je život plný impulzů a drobností, které stojí za zamýšlení. Návštěva Vnímání byla zkrátka jedním z nich.

Zpracováno dle dialogu vedeného Annou Rehákovou

ANKETNÍ LÍSTEK P2
/zvolené odpovědi laskavě zakroužkujte/

1. Dnešní představení:

a) líbilo se mi bez výhrad X
b) mě zaujalo X
c) mám k němu výhrady X
d) je pro mě nepřijatelné X

2. Hanácké divadlo:

a) jsem dnes viděl/a/ poprvé X
b) viděl/a/ jsem již jednou X
    či dvakrát dříve
c) sleduji pokud možno pravidelně X

3. Pokud máte chuť, charakterizujte bližší Váš dojem z dnešního představení, popřípadě z celé činnosti Hanáckého divadla:

Jsem se velmi spokojena. Cením: stylizaci hereckého projevu (v této hře), funkčnost scény, sugesivní hudbu. Nevím, proč jsou okolo praktičtější manikury. Děkuji za dobré představení.

Vyplňte, prosíme, tyto základní údaje:

1. Věk: 27
2. Žena - (mi)ž
3. Povolání: redaktor

Let 50

Divadelní sezona 2024/2025 bude pro HaDivadlo jeho padesátou. Padesát let existence HaDivadla však slavíme už po celý rok 2024! Některé z výročních událostí již máme za sebou, stále nás toho ale hodně čeká.

HaDivadlo 50. Začalo to v Prostějově

23. března – 23. června 2024 | Galerie Špalíček

Výstava k 50. výročí založení HaDivadla realizovaná ve spolupráci s Muzeem a galerií v Prostějově. Průřez vývojem od Hanáckého, málem Wolkerova divadla až po dnešek. Divadlo v muzeu!

HaDivadlo 50: Zpátky v Prostějově

18. června 2024 | Městské divadlo v Prostějově

Oslava v místě zrodu, Kotěrově Národním domě a jeho okolí, na den přesně padesát let poté, co zde budoucí HaDivadlo odehrálo svou první premiéru. Společná rekonstrukce minulosti a paměťová hostina. Nejen pro osobnosti a pamětníky přímo spojené s HaDivadlem, ale i pro všechny jinak blízké, věrné i nové diváky.

Café Švanda

20. září 2024 | HaDivadlo

Pro jeden večer obnovíme genius loci kavárny Švanda, která byla až do roku 2021 neodmyslitelně spjata s érou HaDivadla v Paláci Alfa. Možnost okusit ducha setkávání (nejen brněnské divadelní) alternativy a symbolicky zahájit Sezónu 50.

Scénická konference: HaDivadlo v proměnách času

10. a 11. října 2024 | HaDivadlo

Padesátá sezona jako příležitost pro vzpomínání i výhledy do budoucna. Experimentální formát scénické konference jako pokus postihnout kaleidoskop divadelní paměti a zachytit alespoň část bohaté historie i současnosti HaDivadla. Z úhlu pohledu odborné veřejnosti i těch, kdo „byli u toho“.

Galaktický večer: 50 let HaDivadla

14. prosince 2024 | HaDivadlo

Slavnostní galavečer formou rodinné oslavy. Setkání kolektivu HaDivadla napříč jeho historií i současností. Ponor do hlubin minulosti v režii uměleckého šéfa Ivana Buraje.

Místa paměti: Klub školství a vědy Bedřicha Václavka

únor 2025 | Kounicova 34, Brno

První z míst brněnského působení HaDivadla. Guma, Deska, Dcery národa či Písek. Jaké paměťové stopy ukrývá prostor na tehdejší Leninově 34?

Místa paměti: Kulturní středisko Šelepka

duben 2025 | Šelepova 1, Brno

Paměti HaDivadla se ve druhé polovině osmdesátých let krátce psaly také na Šelepce, v prostoru nejstaršího klubového zařízení v České republice. Mezizastávka, nebo místo podstatných milníků?

Místa paměti: Kabinet múz

červen 2025 | Sukova 4, Brno

Návrat na první stabilní místo působení HaDivadla v Brně, do ikonického Kabinetu múz, kde dnes sídlí stejnojmenný hudební klub. Jaká byla éra let 1991–2003, spojená s legendárními inscenacemi jako Lidská tragikomedie, Hvězdy na vrbě či Jób?

Přijďte slavit s námi!

Paměti
HaDivadla
na YouTube

Divácký výzkum HaDivadla již
v první polovině osmdesátých
let! Anketní lístek k inscenaci
Panoptikum hrané 4. března
1984 v Junior klubu
Na Chmelnici FOTO
ARCHIV HADIVADLA

Děkujeme všem, bez kterých by tady HaDivadlo nebylo.

Znáte naši Mecenášskou vstupenku?
Je to nejsnazší cesta, jak HaDivadlo
výrazněji podpořit.
hadivadlo.cz/mecenasska-vstupenka

Jsme scéna Centra experimentálního
divadla, příspěvkové organizace
města Brna!

Klub mladých diváků Brno

Pomáháme mladým dospělým orientovat se v divadelním světě již od roku 2018.

Přijímáme nové členy do sezony 2024/25!
Powered by HaDivadlo www.kmd-brno.cz

Sledujte nás na
Instagramu!

